Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 17ης Μαρτίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Προσέγγιση των νομοθεσιών — Κανονισμός (ΕΚ) 882/2004 — Κανονισμός (ΕΚ) 854/2004 — Επίσημοι έλεγχοι των ζωοτροφών και των τροφίμων — Τέλη που μπορούν να εισπράττουν τα κράτη μέλη για την κάλυψη των δαπανών από τους επισήμους ελέγχους — Δαπάνες για την επαγγελματική κατάρτιση επισήμων βοηθών»

Στην υπόθεση C-112/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Østre Landsret (εφετείο της ανατολικής περιφέρειας, Δανία) με απόφαση της 2ας Μαρτίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Μαρτίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Kødbranchens Fællesråd, ενεργούσας εξ ονόματος των Århus Slagtehus A/S, Danish Crown A.m.b.A. Oksekødsdivisionen, Hadsund Kreaturslagteri A/S, Hjalmar Nielsens Eksportslagteri A/S, Kjellerup Eksportslagteri A/S, Mogens Nielsen Kreaturslagteri A/S, Vejle Eksportslagteri A/S,

κατά

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,

Fødevarestyrelsen,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Λυκούργο (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, E. Juhász και K. Jürimäe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Wahl

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Kødbranchens Fællesråd, ενεργούσα εξ ονόματος των Århus Slagtehus A/S, Hadsund Kreaturslagteri A/S, Hjalmar Nielsens Eksportslagteri A/S, Kjellerup Eksportslagteri A/S, Vejle Eksportslagteri A/S, εκπροσωπούμενη από τον H. Sønderby Christensen, advokat,

— η Kødbranchens Fællesråd, ενεργούσα εξ ονόματος των Danish Crown A.m.b.A. Oksekødsdivisionen και Mogens Nielsen Kreaturslagteri A/S, εκπροσωπούμενη από τους M. Honoré και H. Djurhuus, advokater,

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον C. Thorning, επικουρούμενο από τον R. Holdgaard, advokat,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους H. Støvlbæk και D. Bianchi,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 27, παράγραφος 4, στοιχείο α′, και του παραρτήματος VI, σημεία 1 και 2, του κανονισμού (ΕΚ) 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων (ΕΕ L 165, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 191, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Kødbranchens Fællesråd (διεπαγγελματικής οργανώσεως του κλάδου του βοείου κρέατος) ενεργούσας ως εντολοδόχου επτά σφαγείων, δηλαδή των Århus Slagtehus A/S, Danish Crown A.m.b.A. Oksekødsdivisionen, Hadsund Kreaturslagteri A/S, Hjalmar Nielsens Eksportslagteri A/S, Kjellerup Eksportslagteri A/S, Mogens Nielsen Kreaturslagteri A/S και Vejle Eksportslagteri A/S (στο εξής, από κοινού: σφαγεία), και του Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Υπουργείου Τροφίμων, Γεωργίας και Αλιείας) και της Fødevarestyrelsen (δανικής Υπηρεσίας τροφίμων και ζωοτροφών) όσον αφορά την είσπραξη των τελών για την κάλυψη των δαπανών από τους επισήμους ελέγχους των ζωοτροφών και των τροφίμων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 854/2004

3 Ο κανονισμός (ΕΚ) 854/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο (ΕΕ L 139, σ. 206, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 226, σ. 83), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 517/2013 του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2013 (ΕΕ L 158, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 854/2004), προβλέπει, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο η′:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

η) “επίσημος βοηθός”: πρόσωπο το οποίο, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, έχει εξουσιοδοτηθεί να ενεργεί υπό αυτή την ιδιότητα, έχει διοριστεί από την αρμόδια αρχή και εργάζεται υπό τη δικαιοδοσία και την ευθύνη του επίσημου κτηνιάτρου».

4 Το άρθρο 5 του κανονισμού 854/2004 ορίζει, στα σημεία 1, 4, 5, στοιχείο α', και 7:

«1) Ο επίσημος κτηνίατρος διενεργεί ελέγχους σε σφαγεία, εγκαταστάσεις χειρισμού θηραμάτων και εργαστήρια τεμαχισμού που διαθέτουν νωπό κρέας στην αγορά σύμφωνα με τις γενικές απαιτήσεις του [παραρτήματος I, τμήμα I, κεφάλαιο II] και με τις ειδικές απαιτήσεις του τμήματος IV, ιδίως όσον αφορά:

[...]

[…]

4) Οι επίσημοι βοηθοί δύνανται να επικουρούν τον επίσημο κτηνίατρο στους επίσημους ελέγχους που διενεργούνται σύμφωνα με τα τμήματα I και II του παραρτήματος I, όπως ορίζεται στο τμήμα III, κεφάλαιο I. Στην περίπτωση αυτήν, οι βοηθοί αυτοί εργάζονται ως μέρος ανεξάρτητης ομάδας.

5)

α) Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να υπάρχει επαρκές επίσημο προσωπικό ώστε οι επίσημοι έλεγχοι που απαιτούνται δυνάμει του παραρτήματος I να διενεργούνται με τη συχνότητα που ορίζεται στο τμήμα III, κεφάλαιο II.

[...]

7) Τα κράτη μέλη μεριμνούν, ώστε οι επίσημοι κτηνίατροι και οι επίσημοι βοηθοί να διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και καταρτίζονται σύμφωνα με το παράρτημα I, τμήμα III, κεφάλαιο IV.»

5 Το παράρτημα I του κανονισμού 854/2004 αφορά το νωπό κρέας και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ένα τμήμα I, στο οποίο παρατίθενται λεπτομερώς τα καθήκοντα ελέγχου και επιθεωρήσεως του επισήμου κτηνιάτρου και ένα τμήμα III, τιτλοφορούμενο «Αρμοδιότητες και συχνότητα των ελέγχων».

6 Το τμήμα III του παραρτήματος I του κανονισμού 854/2004 περιλαμβάνει ένα κεφάλαιο I, τιτλοφορούμενο «Επίσημοι βοηθοί», το οποίο ορίζει ότι «[ε]πίσημοι βοηθοί επιτρέπεται να επικουρούν τον επίσημο κτηνίατρο σε όλα τα καθήκοντα, με την επιφύλαξη των ακόλουθων περιορισμών και τυχόν ειδικών κανόνων που ορίζονται στο τμήμα IV». Το ίδιο αυτό τμήμα περιλαμβάνει ένα κεφάλαιο III, τιτλοφορούμενο «Συμμετοχή του προσωπικού του σφαγείου», το οποίο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν την ανάθεση των δραστηριοτήτων που ασκούν οι επίσημοι ειδικευμένοι βοηθοί στο πλαίσιο του ελέγχου της παραγωγής κρέατος πουλερικών και λαγομόρφων στο προσωπικό των σφαγείων.

7 Το εν λόγω τμήμα III περιλαμβάνει επίσης ένα κεφάλαιο IV, τιτλοφορούμενο «Επαγγελματικά προσόντα». Το σημείο Β του κεφαλαίου αυτού, το οποίο αφορά τους «Επισήμους βοηθούς», ορίζει τα εξής:

«1. Η αρμόδια αρχή επιτρέπεται να διορίζει ως επίσημους βοηθούς μόνον τα άτομα που έχουν υποβληθεί σε κατάρτιση και έχουν επιτύχει σε εξετάσεις [...]:

[...]

6. Οι επίσημοι βοηθοί πρέπει να εκσυγχρονίζουν τις γνώσεις τους και να ενημερώνονται για τις νέες εξελίξεις με τακτικές δραστηριότητες συνεχούς επιμόρφωσης και με επαγγελματική βιβλιογραφία. Ο επίσημος βοηθός οφείλει, όταν αυτό είναι δυνατόν, να αναλαμβάνει δραστηριότητες συνεχούς επιμόρφωσης σε ετήσια βάση.

[...]»

Ο κανονισμός 882/2004

8 Οι αιτιολογικές σκέψεις 6, 11, 12 και 32 του κανονισμού 882/2004 έχουν ως εξής:

«(6) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν τη νομοθεσία για τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα, τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, να παρακολουθούν δε και να εξακριβώνουν εάν τηρούνται οι σχετικές απαιτήσεις από τους υπευθύνους των επιχειρήσεων σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διανομής. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να οργανωθούν επίσημοι έλεγχοι.

[...]

(11) Οι αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια των επισήμων ελέγχων θα πρέπει να πληρούν ορισμένα λειτουργικά κριτήρια ώστε να εξασφαλίζεται η αμεροληψία και η αποτελεσματικότητά τους. Πρέπει να διαθέτουν επαρκές ειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό καθώς και τα κατάλληλα μέσα και εξοπλισμό για την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων τους.

(12) Οι επίσημοι έλεγχοι θα πρέπει να πραγματοποιούνται με τις κατάλληλες τεχνικές που αναπτύχθηκαν για το σκοπό αυτό, συμπεριλαμβανομένων των καθιερωμένων ελέγχων επιτήρησης καθώς και εντατικότερων ελέγχων, όπως επιθεωρήσεις, εξακριβώσεις, εξετάσεις, δειγματοληψία και ανάλυση των δειγμάτων. Η ορθή εφαρμογή των ανωτέρω τεχνικών απαιτεί την κατάλληλη κατάρτιση του προσωπικού που διενεργεί τους επισήμους ελέγχους. Απαιτείται επίσης κατάρτιση για να εξασφαλιστεί ότι οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν αποφάσεις ομοιόμορφα, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή των αρχών της ανάλυσης κινδύνων και κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP).

[...]

(32) Επαρκείς χρηματοδοτικοί πόροι πρέπει να διατίθενται για την οργάνωση των επισήμων ελέγχων. Ως εκ τούτου, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να μπορούν να επιβάλλουν τα τέλη ή τις εισφορές προκειμένου να καλύπτουν τις δαπάνες από τους επισήμους ελέγχους. Κατά τη διαδικασία αυτή, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών είναι ελεύθερες να καθορίζουν τα τέλη και τις εισφορές ως κατ' αποκοπή ποσά βάσει των δαπανών που προκύπτουν και λαμβάνοντας υπόψη τη συγκεκριμένη κατάσταση των επιχειρήσεων. Όταν επιβάλλονται τέλη στους υπεύθυνους επιχειρήσεων, θα πρέπει να ισχύουν κοινά κριτήρια. Είναι, συνεπώς, σκόπιμο να καθοριστούν τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του επιπέδου των τελών επιθεώρησης. [...]»

9 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 882/2004 ορίζει τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός θεσπίζει γενικούς κανόνες για τη διεξαγωγή επισήμων ελέγχων για να εξακριβώνεται η συμμόρφωση προς τους κανόνες που έχουν ως στόχο, ιδίως:

α) την πρόληψη, την εξάλειψη ή τη μείωση σε αποδεκτό επίπεδο, των κινδύνων για τον άνθρωπο και τα ζώα, είτε άμεσα είτε μέσω του περιβάλλοντος».

10 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού ορίζει τις γενικές υποχρεώσεις όσον αφορά την οργάνωση των επισήμων ελέγχων και προβλέπει, ειδικότερα, ότι οι επίσημοι αυτοί έλεγχοι «πραγματοποιούνται [...] τακτικά και βάσει των κινδύνων και με την κατάλληλη συχνότητα για την επίτευξη των στόχων» του κανονισμού αυτού, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που καθορίζονται στην εν λόγω διάταξη.

11 Το άρθρο 6 του εν λόγω κανονισμού, τιτλοφορούμενο «Προσωπικό που διεξάγει επισήμους ελέγχους», έχει ως εξής:

«Η αρμόδια αρχή εξασφαλίζει ότι το σύνολο του προσωπικού της που διεξάγει επισήμους ελέγχους:

α) λαμβάνει, στον τομέα της αρμοδιότητάς του, κατάλληλη κατάρτιση η οποία του παρέχει τη δυνατότητα να εκτελεί σωστά τα καθήκοντά του και να διεξάγει τους ελέγχους κατά τρόπο συνεπή. Η κατάρτιση αυτή καλύπτει, όπως ενδείκνυται, τους τομείς που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ, κεφάλαιο Ι.

β) τηρείται ενήμερο των εξελίξεων στον τομέα της αρμοδιότητάς του και λαμβάνει τακτικά πρόσθετη κατάρτιση αναλόγως των απαιτήσεων,

[...]».

12 Το άρθρο 26 του ίδιου κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι επαρκείς οικονομικοί πόροι είναι διαθέσιμοι για την παροχή του απαραίτητου προσωπικού και άλλων πόρων για τη διεξαγωγή των επισήμων ελέγχων, με όλα τα μέσα που κρίνονται ενδεδειγμένα, συμπεριλαμβανομένης της γενικής φορολόγησης ή της καθιέρωσης τελών ή επιβαρύνσεων.»

13 Κατά το άρθρο 27, παράγραφοι 1 και 4, στοιχείο α′, του κανονισμού 882/2004:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εισπράττουν τέλη ή επιβαρύνσεις για την κάλυψη του κόστους των επισήμων ελέγχων.

[...]

4. Τα τέλη που εισπράττονται για τους σκοπούς των επισήμων ελέγχων σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2:

α) δεν πρέπει να είναι υψηλότερα από τις δαπάνες των οικείων αρμόδιων αρχών για τα στοιχεία που σημειώνονται στο παράρτημα VI».

14 Το παράρτημα VI του κανονισμού 882/2004 προβλέπει ότι τα κριτήρια που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό των τελών είναι τα εξής:

«1. [Ο]ι μισθοί του προσωπικού που συμμετέχει στους επισήμους ελέγχους.

2. [Τ]ο κόστος του προσωπικού που συμμετέχει στους επισήμους ελέγχους, συμπεριλαμβανομένου του κόστους των εγκαταστάσεων, των εργαλείων, του εξοπλισμού, της κατάρτισης, των οδοιπορικών και των συναφών δαπανών.

3. [Τ]ο κόστος εργαστηριακής ανάλυσης και δειγματοληψίας.»

Το δανικό δίκαιο

15 Το άρθρο 1 της υπουργικής αποφάσεως 1455, σχετικά με την επαγγελματική κατάρτιση βοηθών ελέγχου για τον έλεγχο προϊόντων ζωικής προελεύσεως (bekendtgørelse nr. 1455 om uddannelsen til tilsynstekniker inden for kontrol med animalske produkter), της 13ης Δεκεμβρίου 2006 (στο εξής: υπουργική απόφαση 1455/2006), ορίζει τα εξής:

«Σκοπός της καταρτίσεως είναι οι απόφοιτοι να αποκτήσουν τα αναγκαία προσόντα ούτως ώστε, υπό την επίβλεψη και την ευθύνη των επισήμων κτηνιάτρων, να συνδράμουν σε συγκεκριμένα καθήκοντα ελέγχων σε σφαγεία, εκμεταλλεύσεις επεξεργασίας θηραμάτων και εργαστήρια τεμαχισμού τα οποία εμπορεύονται νωπό κρέας: (βλ. [κανονισμό 854/2004]). Επιπλέον, οι απόφοιτοι θα έχουν τα προσόντα ώστε, υπό την ευθύνη των επισήμων κτηνιάτρων, να διενεργούν ελέγχους σε πουλερικά τα οποία προορίζονται προς σφαγή.»

16 Το άρθρο 2 της υπουργικής αποφάσεως 1455/2006 προβλέπει τα εξής:

«1. Το πρόγραμμα καταρτίσεως συνίσταται σε επαγγελματική κατάρτιση μειωμένου ωραρίου, η οποία παρέχεται, στο πλαίσιο της διά βίου μαθήσεως, από οργανισμούς εγκεκριμένους προς τούτο από το Υπουργείο Παιδείας.

2. Το πρόγραμμα καταρτίσεως συνίσταται σε 36 εβδομάδες καταρτίσεως πλήρους ωραρίου, από τις οποίες οι 16 εβδομάδες αφορούν την πρακτική εξάσκηση.

[...]»

17 Το άρθρο 3 της υπουργικής αποφάσεως 1455/2006 έχει ως εξής:

«1. Στα προγράμματα καταρτίσεως των προαναφερθέντων οργανισμών μπορούν να γίνουν δεκτοί αιτούντες οι οποίοι διαθέτουν τριετή συναφή επαγγελματική κατάρτιση ή προϋπηρεσία.

2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εγγραφή στο πρόγραμμα καταρτίσεως είναι να έχει συναφθεί σύμβαση πρακτικής εξασκήσεως μεταξύ του συμμετέχοντος και ενός περιφερειακού οργάνου της δανικής Υπηρεσίας τροφίμων και ζωοτροφών (Fødevarestyrelsen).»

18 Το άρθρο 1 της υπουργικής αποφάσεως 1649, αφορώσας, μεταξύ άλλων, την πληρωμή για τον έλεγχο των τροφίμων, των ζωοτροφών και των ζωντανών ζώων (bekendtgørelse om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v.), της 27ης Δεκεμβρίου 2013 (στο εξής: υπουργική απόφαση 1649/2013), προβλέπει τα εξής:

«Η παρούσα υπουργική απόφαση αφορά την επιβολή τελών για τη χρηματοδότηση των ελέγχων κ.λπ., περιλαμβανομένης της επιθεωρήσεως, αδειοδοτήσεως, καταγραφής, εγκρίσεως, κοινοποιήσεως, πιστοποιήσεως και της δοκιμής όσον αφορά τα τρόφιμα, τις ζωοτροφές, τα ζωντανά ζώα και τις εκμεταλλεύσεις, τον εξοπλισμό και τα προϊόντα, περιλαμβανομένων των προϊόντων που δεν αποτελούν τρόφιμα και των προϊόντων μη ζωικής προελεύσεως. Αφορά επίσης την επιβολή τελών για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως των εξαγωγών.»

19 Το άρθρο 3 της υπουργικής αποφάσεως 1649/2013 προβλέπει τα εξής:

«Εκμεταλλεύσεις οι οποίες έχουν αδειοδοτηθεί, σύμφωνα με τη νομοθεσία περί τροφίμων, για να διενεργούν σφαγή ζώων και δεν εμπίπτουν στο άρθρο 23, καλύπτουν το κόστος των ελέγχων από τη δανική Υπηρεσία τροφίμων και ζωοτροφών (Fødevarestyrelsen) δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου.»

20 Κατά το άρθρο 4 της υπουργικής αποφάσεως 1649/2013:

«1. Το ποσό του άρθρου 3 υπολογίζεται βάσει των διαπιστωμένων άμεσων και κοινών δαπανών ελέγχου.

2. Οι άμεσες δαπάνες ελέγχου κάθε εκμεταλλεύσεως περιλαμβάνουν τη μισθοδοσία κ.λπ., του προσωπικού που συμμετέχει στον έλεγχο, τα έξοδα εργαστηριακού ελέγχου των δειγμάτων και τα γενικά διοικητικά έξοδα που συνδέονται με τη διενέργεια του ελέγχου στην εγκατάσταση.

[...]

4. Οι ακόλουθες κοινές δαπάνες κατανέμονται μεταξύ των εκμεταλλεύσεων κατ' αναλογίαν προς τις άμεσες δαπάνες ελέγχου που τους αντιστοιχούν:

[...]

3) Κάθε είδους δαπάνη σχετική με τη συμμετοχή του προσωπικού που διενεργεί τους ελέγχους σε διά βίου μάθηση, περιλαμβανομένης της επαγγελματικής καταρτίσεως βοηθών ελέγχου για τα μέλη του εν λόγω προσωπικού που προσλαμβάνονται προκειμένου να τύχουν της καταρτίσεως αυτής.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

21 Από το 2000, όλα τα δανικά σφαγεία πρέπει να καταβάλλουν τέλη για τον έλεγχο των κρεάτων, στο ποσό των οποίων συνυπολογίζονται οι δαπάνες για την επαγγελματική κατάρτιση βοηθών ελέγχου στις οποίες έχει υποβληθεί η δανική Υπηρεσία τροφίμων και ζωοτροφών. Προηγουμένως, οι δαπάνες αυτές καλύπτονταν στο πλαίσιο διαφόρων καθεστώτων, ένα εκ των οποίων συνίστατο στην εγγραφή των εν λόγω δαπανών στον προϋπολογισμό του Δημοσίου ως δημοσίων δαπανών.

22 Τα πρόσωπα που επιθυμούν να παρακολουθήσουν πρόγραμμα επαγγελματικής καταρτίσεως βοηθού ελέγχου προσλαμβάνονται από τη δανική Υπηρεσία τροφίμων και ζωοτροφών με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου ως «βοηθοί ελέγχου». Η πρόσληψή τους προϋποθέτει την παρακολούθηση προγράμματος επαγγελματικής καταρτίσεως 36 εβδομάδων. Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, οι βοηθοί ελέγχου ουδέποτε έχουν ασκήσει καθήκοντα ελέγχου των κρεάτων προηγουμένως, αλλά εντούτοις, προκειμένου να γίνουν δεκτοί στο εν λόγω πρόγραμμα, πρέπει να αποδείξουν σχετική πείρα διαρκείας τριών ετών ή σχετική επαγγελματική κατάρτιση ως κρεοπώλες, αλλαντοποιοί ή καθαριστές εντοσθίων. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω καταρτίσεώς τους ως βοηθοί ελέγχου πρέπει να πραγματοποιήσουν περίοδο πρακτικής εξασκήσεως σε σφαγείο, στη συνέχεια δε να επιτύχουν σε δοκιμασία προκειμένου να μπορούν να προσληφθούν ως βοηθοί ελέγχου. Κατόπιν, είναι δυνατό να διορισθούν σε διάφορα σφαγεία στο πλαίσιο της δραστηριότητας ελέγχου των κρεάτων.

23 Από τα πραγματικά περιστατικά, όπως διαπιστώθηκαν από το αιτούν δικαστήριο, προκύπτει ότι το συνολικό κόστος του εν λόγω προγράμματος, ιδίως το κόστος των μισθών που καταβάλλονται στους εκπαιδευομένους, κατανέμεται μεταξύ των σφαγείων, περιλαμβανομένων εκείνων στα οποία δεν έχει διορισθεί κανένας βοηθός ελέγχου ή εκείνων στα οποία έχει διορισθεί περιορισμένος αριθμός βοηθών ελέγχου. Ως εκ τούτου, τα σφαγεία καλούνται να καταβάλλουν, ως κοινά έξοδα, το σύνολο των δαπανών που αφορούν την επαγγελματική κατάρτιση των νέων βοηθών ελέγχου, ακόμη και αν οι υποψήφιοι αποτύχουν στις εξετάσεις που απαιτούνται για τον συνακόλουθο διορισμό τους ως βοηθών ελέγχου. Τα σφαγεία αυτά υποχρεούνται επίσης να καλύπτουν τις δαπάνες για τους βοηθούς ελέγχου που προσλαμβάνονται από τη δανική Υπηρεσία τροφίμων και ζωοτροφών ως βοηθοί ελέγχου που

παρακολούθησαν το πρόγραμμα, σε άλλες θέσεις εργασίας πλην του ελέγχου τροφίμων ή εκτός της Υπηρεσίας αυτής. Επιπλέον, κάθε σφαγείο υποχρεούται να καλύπτει το κόστος καταρτίσεως των νέων βοηθών ελέγχου, ανεξαρτήτως του αν αυτοί απασχολούνται στα σφαγεία αυτά.

24 Στις 5 Ιανουαρίου 2009, η διεπαγγελματική οργάνωση του τομέα του βοείου κρέατος, ως εντολοδόχος επτά δανικών σφαγείων, άσκησε προσφυγή με αίτημα να αναγνωρίσει το Υπουργείο Τροφίμων, Γεωργίας και Αλιείας ότι ούτε οι δαπάνες επαγγελματικής καταρτίσεως των προσώπων που προσλαμβάνονται στο πλαίσιο της επαγγελματικής καταρτίσεως των βοηθών ελέγχου ούτε οι μισθοί που καταβάλλονται κατά τη διάρκεια της καταρτίσεως αυτής είναι δυνατό να λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό του τέλους που επιβάλλεται προκειμένου να καλυφθούν οι δαπάνες τις οποίες συνεπάγονται οι επίσημοι έλεγχοι. Επιπλέον, η οργάνωση αυτή ζήτησε την επιστροφή των εισπραχθέντων ενδεχομένως παρανόμων τελών.

25 Προκειμένου να επιλύσει την υποβληθείσα στην κρίση του διαφορά, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι αναγκαίο να ερμηνευθεί ο κανονισμός 882/2004, προκειμένου να κριθεί αν οι μισθοί και οι δαπάνες επαγγελματικής καταρτίσεως των νέων βοηθών ελέγχου μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ποσού των τελών που επιβάλλονται για τον έλεγχο των κρεάτων.

26 Τόσο στην αιτιολογική σκέψη 32 όσο και στα άρθρα 26 και 27, παράγραφος 1, του κανονισμού 882/2004, διευκρινίζεται ότι τα κράτη μέλη δύνανται να επιλέξουν να καλύψουν τις δαπάνες για τους δημοσίους ελέγχους μέσω της επιβολής τελών. Το άρθρο 27, παράγραφος 4, στοιχείο α′, του ως άνω κανονισμού προβλέπει, ωστόσο, ότι οι δαπάνες που καλύπτονται με την επιβολή τελών δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις δαπάνες που φέρουν οι οικείες αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τα στοιχεία που απαριθμούνται στο παράρτημα VI του κανονισμού αυτού.

27 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Østre Landsret (εφετείο της ανατολικής περιφέρειας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Έχουν το άρθρο 27, παράγραφος 4, στοιχείο α′, καθώς και το παράρτημα VI, σημεία 1 και 2, του κανονισμού 882/2004 την έννοια ότι, κατά τον καθορισμό των τελών που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις του τομέα των τροφίμων, τα κράτη μέλη απαγορεύεται να περιλαμβάνουν σε αυτά δαπάνες για τη μισθοδοσία και την επαγγελματική κατάρτιση δημοσίων υπαλλήλων οι οποίοι προσλαμβάνονται μεν με σκοπό να παρακολουθήσουν πρόγραμμα επαγγελματικής καταρτίσεως που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις για τους “επίσημους βοηθούς” κατά τον κανονισμό 854/2004, πλην όμως δεν διενεργούν ελέγχους κρεάτων πριν γίνουν δεκτοί στο πρόγραμμα επαγγελματικής καταρτίσεως ούτε κατά τη διάρκειά του;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

28 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ’ ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 27, παράγραφος 4, στοιχείο α′, και το παράρτημα VI, σημεία 1 και 2, του κανονισμού 882/2004 έχουν την έννοια ότι δεν επιτρέπουν στα κράτη μέλη, όταν καθορίζουν το ποσό των τελών για τους επισήμους ελέγχους, τα οποία επιβάλλονται στις επιχειρήσεις του τομέα των τροφίμων, να περιλαμβάνουν το ποσό των δαπανών που αφορούν τους μισθούς και την επαγγελματική κατάρτιση των προσώπων που παρακολουθούν το βασικό υποχρεωτικό πρόγραμμα επαγγελματικής καταρτίσεως επισήμων βοηθών και τα οποία δεν ασκούν καθήκοντα ελέγχου των κρεάτων ούτε πριν ούτε κατά τη διάρκεια της καταρτίσεως αυτής.

29 Κατ’ αρχάς, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5, σημεία 1 και 4, του κανονισμού 854/2004, καθώς και με τα τμήματα I και III του παραρτήματος I του κανονισμού αυτού, οι επίσημοι κτηνίατροι ασκούν καθήκοντα ελέγχου και επιθεωρήσεως στα σφαγεία και είναι δυνατό να επικουρούνται από

επισήμους βοηθούς. Εξάλλου, από το κεφάλαιο ΙΙΙ του τμήματος ΙΙΙ του εν λόγω παραρτήματος προκύπτει ότι, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, είναι δυνατό να επιτραπεί στο προσωπικό του σφαγείου να ασκεί τις δραστηριότητες των ειδικευμένων επισήμων βοηθών.

30 Το άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού 882/2004 προβλέπει ότι «[τ]α κράτη μέλη μπορούν να εισπράττουν τέλη ή επιβαρύνσεις για την κάλυψη του κόστους των επισήμων ελέγχων». Συναφώς, η παράγραφος 4, στοιχείο α′, του άρθρου αυτού διευκρινίζει ότι τα τέλη αυτά «δεν πρέπει να είναι υψηλότερα από τις δαπάνες των οικείων αρμόδιων αρχών για τα στοιχεία που σημειώνονται στο παράρτημα VI», το οποίο αφορά, μεταξύ άλλων, τους μισθούς του προσωπικού που συμμετέχει στους επισήμους ελέγχους και το κόστος του προσωπικού αυτού, περιλαμβανομένης της «καταρτίσεως».

31 Διαπιστώνεται συναφώς ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Δανική Κυβέρνηση, το άρθρο 27 του κανονισμού 882/2004 δεν αφήνει στα κράτη μέλη περιθώριο εκτιμήσεως ως προς τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού των τελών.

32 Πράγματι, ο νομοθέτης της Ένωσης έχει θεσπίσει, με σκοπό την καταπολέμηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, εναρμονισμένους κανόνες για τους επισήμους ελέγχους, όσον αφορά ιδίως τα διάφορα στοιχεία που είναι δυνατό να λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των τελών που προορίζονται για την κάλυψη των δαπανών για τους επισήμους ελέγχους (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-270/07, EU:C:2009:168, σκέψη 42).

33 Στο πλαίσιο αυτό, προκύπτει σαφώς από το γράμμα του άρθρου 27, παράγραφος 4, στοιχείο α′, του κανονισμού 882/2004, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως, ότι το παράρτημα VI του κανονισμού αυτού προβλέπει, εξαντλητικά, τα στοιχεία που είναι δυνατό να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ποσού των τελών για τους επισήμους ελέγχους που διενεργούνται στα σφαγεία.

34 Επισημαίνεται ότι οι γλωσσικές αποδόσεις του κανονισμού 882/2004 διαφέρουν ως προς τους όρους που χρησιμοποιούνται στο εν λόγω παράρτημα VI για να προσδιορισθεί η κατηγορία των προσώπων των οποίων έξοδα μπορούν να καλύπτονται από τα τέλη. Ως εκ τούτου, η απόδοση του κανονισμού αυτού στη γερμανική («des für die amtlichen Kontrollen eingesetzten Personals») και στη γαλλική γλώσσα («personnel chargé des contrôles officiels») υποδηλώνει το προσωπικό που διενεργεί τους ελέγχους, ενώ στην απόδοση στην αγγλική («staff involved in the official controls») και στην ιταλική γλώσσα («personale partecipante ai controlli ufficiali») χρησιμοποιούνται όροι που θα μπορούσαν να αφορούν ευρύτερο κύκλο προσώπων. Όσον αφορά την απόδοση του κανονισμού αυτού στη δανική γλώσσα, στο σημείο 1 του παραρτήματος αυτού επισημαίνεται ότι είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται από τα τέλη οι μισθοί του προσωπικού που διενεργεί τους επισήμους ελέγχους («lønninger til personale, der udfører offentlig kontrol»), ενώ στο σημείο 2 του ίδιου αυτού παραρτήματος επισημαίνεται, με όρους των οποίων η έννοια είναι ευρύτερη, ότι είναι δυνατό να χρηματοδοτείται το κόστος του προσωπικού που αφορά τους επισήμους ελέγχους («personaleudgifter i forbindelse med offentlig kontrol»).

35 Στις παρατηρήσεις της, η Δανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο βαθμός συμμετοχής στους ελέγχους δεν περιγράφεται σε καμία γλωσσική απόδοση του παραρτήματος VI του κανονισμού 882/2004 και εκτιμά ως εκ τούτου ότι το παράρτημα αυτό δεν αποκλείει τη χρηματοδότηση από κράτος μέλος του κόστους καταρτίσεως των βοηθών ελέγχου μέσω τέλους, ακόμη και αν το κόστος αυτό δεν καταβάλλεται υπέρ προσώπων που διενεργούν πραγματικά και άμεσα τους ελέγχους.

36 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η διατύπωση που χρησιμοποιήθηκε στην απόδοση διατάξεως του δικαίου της Ένωσης σε μία γλώσσα δεν μπορεί να αποτελέσει τη μοναδική βάση για την ερμηνεία της διατάξεως αυτής ούτε μπορεί να της δίδεται προτεραιότητα σε σχέση με την απόδοση στις άλλες γλώσσες. Ειδικότερα, οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται κατά τρόπο ομοιόμορφο υπό το πρίσμα της αποδόσεώς τους σε όλες τις γλώσσες της Ένωσης. Σε περίπτωση αποκλίσεως μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων ενός νομοθετήματος

της Ένωσης, η επίμαχη διάταξη πρέπει να ερμηνευθεί με γνώμονα την όλη οικονομία και τον σκοπό της κανονιστικής ρυθμίσεως της οποίας αυτή αποτελεί στοιχείο (απόφαση Axa Belgium, C-494/14, EU:C:2015:692, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

37 Εν προκειμένω, σκοπός του κανονισμού 882/2004, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού, είναι ιδίως η αποτροπή ή η εξάλειψη των κινδύνων που θα μπορούσαν να ανακύψουν για τους ανθρώπους και τα ζώα ή η μείωση των κινδύνων αυτών σε αποδεκτά επίπεδα διά της διενεργείας επισήμων ελέγχων. Το άρθρο 3 του ως άνω κανονισμού ορίζει ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν για την τακτική διενέργεια των ελέγχων αυτών.

38 Εξάλλου, από τις αιτιολογικές σκέψεις 11 και 32 του κανονισμού 882/2004 προκύπτει ότι οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, προκειμένου να εκπληρώσουν προσηκόντως τις υποχρεώσεις τους, πρέπει να έχουν επαρκές ειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό και πρέπει να είναι σε θέση να εισπράττουν τα τέλη ή τις εισφορές προκειμένου να καλύπτουν τις δαπάνες για τους επισήμους ελέγχους.

39 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, ενώ το άρθρο 26 του κανονισμού 882/2004 προβλέπει τόσο τη χρήση της γενικής φορολογήσεως όσο και τη θέσπιση τελών ή επιβαρύνσεων για τη χρηματοδότηση της παροχής «του απαραίτητου προσωπικού και άλλων πόρων για τη διεξαγωγή των επισήμων ελέγχων», το άρθρο 27 του κανονισμού αυτού αφορά μόνον τα τέλη και τις επιβαρύνσεις και, στην παράγραφο 1, επιτρέπει στα κράτη μέλη να τα εισπράττουν μόνον «για την κάλυψη του κόστους των επισήμων ελέγχων». Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι τα τέλη μπορούν να προορίζονται μόνον για την κάλυψη των δαπανών που απορρέουν πράγματι, για τα κράτη μέλη, από τη διενέργεια ελέγχων στις επιχειρήσεις του τομέα των τροφίμων και ότι δεν έχουν ως σκοπό να βαρύνουν με το κόστος της αρχικής επαγγελματικής καταρτίσεως του προσωπικού αυτού τις επιχειρήσεις του οικείου τομέα.

40 Συνεπώς, το παράρτημα VI του κανονισμού 882/2004, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 27 του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι αφορά αποκλειστικώς τους μισθούς και τις δαπάνες των προσώπων τα οποία μετέχουν πράγματι στη διενέργεια των επισήμων ελέγχων.

41 Εξάλλου, υπενθυμίζεται συναφώς ότι οι έλεγχοι αυτοί, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως, διενεργούνται συνήθως από επισήμους κτηνιάτρους που μπορούν να επικουρούνται μόνον από επισήμους βοηθούς ή, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, από το προσωπικό του σφαγείου. Δεν προκύπτει από καμία διάταξη του κανονισμού 854/2004 ότι τα πρόσωπα που παρακολουθούν το πρόγραμμα βασικής υποχρεωτικής καταρτίσεως επισήμου βοηθού μπορούν, κατά τη διάρκεια της καταρτίσεως αυτής, να μετέχουν στη διενέργεια των επισήμων ελέγχων.

42 Συνεπώς, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 27, παράγραφος 4, στοιχείο α', καθώς και το παράρτημα VI, σημεία 1 και 2, του κανονισμού 882/2004 έχουν την έννοια ότι δεν επιτρέπουν στα κράτη μέλη, όταν καθορίζουν το ποσό των τελών που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις του τομέα των τροφίμων, να περιλαμβάνουν στο ποσό αυτό τις δαπάνες που αφορούν τη βασική υποχρεωτική επαγγελματική κατάρτιση των επισήμων βοηθών.

Επί των δικαστικών εξόδων

43 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 27, παράγραφος 4, στοιχείο α′, καθώς και το παράρτημα VI, σημεία 1 και 2, του κανονισμού (ΕΚ) 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, έχουν την έννοια ότι δεν επιτρέπουν στα κράτη μέλη, όταν καθορίζουν το ποσό των τελών που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις του τομέα των τροφίμων, να περιλαμβάνουν στο ποσό αυτό τις δαπάνες που αφορούν τη βασική υποχρεωτική επαγγελματική κατάρτιση των επισήμων βοηθών.

(υπογραφές)